

Załącznik nr 8: Wzór umowy

UMOWA O ROBOTY BUDOWLANE

Nr .....

zawarta w dniu ..... 2018 r. w Starogardzie Gdańskim,

pomiędzy:

Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji STAR-Wik Sp. z o.o., z siedzibą 83-200 Starogard Gdański, ul. Lubichowska 128, NIP 592-020-29-57, REGON 190550204, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym Gdańsk- Północ pod numerem KRS 0000188316, reprezentowanym przez:

Joannę Myślińską – Prezes Zarządu

zwaną w dalszej części umowy Zamawiającym,

a

..... (nazwa i adres podmiotu gospodarczego)

zwanym w dalszej części umowy Wykonawcą, reprezentowanym przez właściciela, uprawnionego (ych) przedstawiciela (i) - (niepotrzebne skreślić):

.....

.....

w rezultacie dokonania wyboru oferty w przetargu nieograniczonym została zawarta umowa o następującej treści:

§ 1

Przedmiot umowy

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do realizacji wykonanie robót budowlanych dotyczących zadania pn. Modernizacja stacji transformatorowej T-60363 Starogard Hydrofornia przy ul. Żwirki i Wigury w Starogardzie Gdańskim należącej do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „STAR-WIK”, w zakresie określonym w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i dokumentacji projektowej, na którą się składają:
  - a) Projekt budowlany i wykonawczy „**Modernizacja stacji transformatorowej T-60363 Starogard Hydrofornia przy ul. Żwirki i Wigury w Starogardzie Gdańskim**”,
  - b) Przedmiar robót.
2. Celem Umowy jest wykonanie robót budowlanych dotyczących zadania określonego w ust. 1 zgodnie z projektem budowlanym, przy uwzględnieniu wszystkich pozycji wynikających z przedmiaru robót.
3. Przedmiotem Umowy jest wykonanie przez Wykonawcę wszystkich Robót, jakie okażą się niezbędne dla osiągnięcia Celu Umowy, o którym mowa w ust. 2.
4. Szczegółowy zakres przedmiotu umowy określa dokumentacja projektowa — stanowiąca integralną część Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (dalej „SIWZ”) oraz oferta Wykonawcy.
5. Przedmiot Umowy będzie realizowany z należytą starannością, zgodnie z SIWZ, dokumentacją projektową, Harmonogramem realizacji robót, ofertą Wykonawcy oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi w Polsce przepisami prawa, w terminach określonych Umową.
6. W przypadku gdy dla wykonania robót budowlanych wchodzących w zakres Przedmiotu Umowy

będzie konieczne wykonanie innych robót, czynności lub uzyskanie zezwoleń, wówczas Wykonawca wykona te roboty i czynności oraz uzyska niezbędne zezwolenia własnym staraniem i kosztem. Zamawiający udzieli Wykonawcy odpowiednich pełnomocnictw dla wykonania powyższych zobowiązań.

7. Przedmiotem Umowy jest również wykonanie dokumentacji powykonawczej.
8. Dokumenty składające się na Umowę będą traktowane jako wzajemnie się uzupełniające. W przypadku rozbieżności w dokumentach będą one uważane oraz odczytywane i interpretowane jako część Umowy w następującym porządku pierwszeństwa:
  - a) Umowa,
  - b) SIWZ,
  - c) Dokumentacja projektowa,
  - d) Oferta Wykonawcy wraz z kosztorysem szczegółowym,
  - e) Pozostałe dokumenty stanowiące Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (wraz z pytaniami Wykonawców i odpowiedziami Zamawiającego oraz jej modyfikacjami) niewymienione wyżej,
  - f) Pozostałe Dokumenty Ofertowe.

§ 2

Termin realizacji

1. Strony ustalają, że Przedmiot Umowy zostanie zrealizowany w terminie do 28.12.2018.
2. Odbiór wszystkich robót budowlanych objętych Przedmiotem Umowy nastąpi po przedłożeniu zaakceptowanej przez Inspektora Nadzoru dokumentacji powykonawczej, podpisaniu protokołu odbioru końcowego oraz pisemnego zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do przeprowadzenia odbioru końcowego robót.
3. Szczegółowe terminy wykonania poszczególnych etapów robót określa Harmonogram realizacji robót, który Wykonawca przedłoży Zamawiającemu po przejęciu terenu budowy i zawarciu niniejszej Umowy.

§ 3

Obowiązki Zamawiającego i Inspektora Nadzoru

1. Inspektor Nadzoru zapewnia nadzór inwestorski we wszystkich niezbędnych branżach oraz koordynację realizacji Inwestycji.
2. Inspektor Nadzoru zobowiązany jest do protokolarnego wprowadzenia Wykonawcy na budowę i przekazanie terenu budowy wraz z dziennikiem budowy w terminie do 7 dni od dnia podpisania umowy.
3. Zamawiający zobowiązany jest do protokolarnego przekazania Wykonawcy kompletu dokumentacji projektowej, na podstawie której będzie realizowany Przedmiot Umowy.
4. Zamawiający zobowiązany jest do zapłaty wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy z tytułu realizacji Przedmiotu Umowy.
5. Inspektor Nadzoru zobowiązany jest do bieżącej kontroli jakości wykonywanych robót oraz ich zgodności z Harmonogramem i dokumentacją projektową.
6. Inspektor Nadzoru i Zamawiający zobowiązany są do terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych.

§ 4 Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania Przedmiotu Umowy z należytą starannością, zgodnie z postanowieniami dokumentów składających się na Umowę, w tym w szczególności SIWZ i dokumentacją projektową, najlepszymi zasadami wiedzy i sztuki budowlanej, warunkami wykonania i odbioru robót oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami BHP oraz p-poż, jak również normami i normatywami stosowanymi w budownictwie. Za jakość robót odpowiada Wykonawca.
2. Poza obowiązkami wynikającymi z niniejszej Umowy oraz SIWZ i powszechnie obowiązujących przepisów prawa Wykonawca zobowiązany jest do:
  - a) Szczegółowego sprawdzenia w terenie warunków wykonania Przedmiotu Umowy,
  - b) Prowadzenia na bieżąco dokumentacji budowy, w tym wewnętrznego dziennika budowy,
  - c) Dostarczenia Zamawiającemu dokumentów, o których mowa w niniejszym ustępie po zaakceptowaniu ich treści przez Inspektora Nadzoru. Inspektor Nadzoru ma prawo do zmiany lub wnoszenia uwag do treści dokumentów, o których mowa w niniejszym ustępie. Wykonawca zobowiązany jest je uwzględnić i poprawione dokumenty przekazać Inspektorowi Nadzoru w terminie 3 dni od dnia otrzymania od Inspektora Nadzoru informacji o zmianach lub uwagach,
  - d) Stosowania w czasie prowadzenia robót wszelkich przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego i utylizacji odpadów, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Ewentualne opłaty i kary za naruszenia powstałe w trakcie realizacji robót przepisów dotyczących ochrony środowiska i utylizacji odpadów obciążają Wykonawcę,
  - e) Przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym również tych zawartych w planie BIOZ, instrukcjach BHP, sporządzonych w celu realizacji umowy,
  - f) Utrzymywania w czasie realizacji robót ładu i porządku na stanowiskach pracy oraz przyległym do nich terenie budowy, a także zapleczu technicznym budowy, dążąc do minimalizacji przeszkód komunikacyjnych, bieżącego usuwania zbędnych materiałów, odpadów, śmieci i zanieczyszczeń. Wykonawca jest zobowiązany zabezpieczyć i oznakować prowadzone roboty oraz dbać o stan techniczny i prawidłowość oznakowania przez cały czas realizacji robót budowlanych.
  - g) Ochrony i zabezpieczenia na własny koszt terenu budowy,
  - h) Wykonania Przedmiotu Umowy z materiałów własnych zgodnie z wymogami specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w szczególności dokumentacji projektowej,
  - i) Ponoszenia odpowiedzialności za skutki zniszczenia, kradzieży, dewastacji i wandalizmu na terenie budowy i zaplecza budowy Wykonawcy,
  - j) Zorganizowania, wykonania i utrzymania na własny koszt terenu budowy wraz z jego zapleczem dostępnym dla Inspektora Nadzoru oraz strzeżenie znajdującego się na nich mienia, a także zapewnienie warunków bezpieczeństwa niezbędnych przy realizacji robót. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za teren budowy od chwili przejęcia terenu budowy oraz zobowiązuje się wykonać wszelkie przyłącza niezbędne do wykonania Przedmiotu Umowy, oraz ponosić wszelkie koszty z tym związane,
  - k) Wykonawca musi przedstawić dokumenty potwierdzające przyjęcie odpadów przez składowiska i dokonanie stosownych opłat,

- l) Pisemnego zawiadamiania Inspektora Nadzoru o zauważonych wadach dokumentacji projektowej i brakach w dokumentacji projektowej niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 3 dni od ich ujawnienia lub dnia, gdy winny one były zostać ujawnione przy zachowaniu przez Wykonawcę należytej staranności, pod rygorem odpowiedzialności za szkody wynikłe wskutek niepowiadomienia o ich istnieniu,
  - m) Dostarczania, przed użyciem materiałów, do akceptacji Inspektora Nadzoru zamówień materiałowych, w którym wyspecyfikuje dane techniczne oraz producenta materiału. Bez zatwierdzenia zamówienia przez Inspektora Nadzoru żaden materiał nie może zostać wbudowany,
  - n) Przeprowadzenia i przedstawienia Zamawiającemu wyników wymaganych przepisami badań oraz pomiarów,
  - o) Ponoszenia odpowiedzialności za ewentualne szkody wobec Zamawiającego oraz osób trzecich wynikłe na skutek prowadzenia robót lub innych działań Wykonawcy,
  - p) Zabezpieczenia dróg prowadzących na teren budowy od uszkodzeń, które może spowodować transport i sprzęt Wykonawcy. W szczególności dostosowanie się do obowiązujących ograniczeń obciążeń osi pojazdów podczas transportu materiałów i sprzętu do i z terenu budowy, aby nie spowodował on szkód na drogach,
  - q) Naprawienia na własny koszt szkód powstałych na drogach dojazdowych, na terenach zielonych, terenie zaplecza budowy, powstałych w okresie, w którym Wykonawca był za nie odpowiedzialny, niezależnie od przyczyn ich powstania,
  - r) Zapewnienia nadzorów technicznych, specjalistycznych i doprowadzenia do końcowych i ostatecznych odbiorów sieci, instalacji i urządzeń przez odpowiednie jednostki organizacyjne (zakłady), gestorów sieci, w trakcie prowadzenia robót i po ich wykonaniu. W celu uzyskania wymaganych odbiorów, zgód i zezwoleń Wykonawca zobowiązany jest złożyć w imieniu Zamawiającego stosowne wnioski,
  - s) Zapewnienia, aby kierownicy robót branżowych przebywali i bezpośrednio wykonywali swoje obowiązki na terenie budowy w terminach oraz w ilości zapewniających należyte wykonanie przedmiotu Umowy,
  - t) Informowania Inspektora Nadzoru o zaistniałych problemach oraz o problemach mogących zaistnieć (w szczególności o wszelkich dostrzeżonych nieprawidłowościach i zagrożeniach co do jakości, zakresu i terminowości realizacji), wraz ze sposobami ich rozwiązywania i/lub działaniami korygującymi, mającymi na celu usuwanie takich problemów,
  - u) Wdrożenia, a wyprzedzająco do wykonania projektu tymczasowej i dodatkowej stałej organizacji ruchu i doprowadzenia do ich zatwierdzenia, na swój koszt.
3. Inspektor Nadzoru ma prawo w każdym momencie realizacji Przedmiotu Umowy odmówić zgody przyjęcia proponowanych do wbudowania materiałów, wyrobów, elementów i urządzeń, jeżeli nie będą one zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, wymaganiami STWiORB, szczegółowym opisem Przedmiotu Umowy oraz dokumentacji projektowej, a także z tych części robót, których one dotyczą. Stanowisko Inspektora Nadzoru dotyczące przydatności materiałów proponowanych do wbudowania będzie wyrażone w formie pisemnej. Wykonawca ponosi wyłączną odpowiedzialność za skutki wbudowania materiałów, wyrobów, elementów i urządzeń (w tym za ich demontaż), które nie uzyskały akceptacji Zamawiającego przed ich wbudowaniem.

§ 5

Przedstawiciele Zamawiającego i Wykonawcy sposób porozumiewania się stron

1. Zamawiający określa, iż w trakcie realizacji niniejszej Umowy stanowisko Inspektora Nadzoru, sprawować będzie Bartosz Tarakan.
2. Wykonawca określa, iż osobą odpowiedzialną za realizację umowy po jego stronie będzie: **Kierownik budowy** w osobie .....
3. Zamawiający (Inspektor Nadzoru) i Wykonawca zastrzega sobie prawo zmiany osób wskazanych zgodnie z ust. 1 i 2 oraz w ust. 3.
4. O dokonaniu zmiany, o której mowa w ust. 4, Strona dokonująca zmiany zobowiązana jest powiadomić drugą Stronę na piśmie niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie do 5 dni przed planowaną zmianą. Zmiana ta nie wymaga aneksu do niniejszej umowy.
5. Strony, w terminie 7 dni od zawarcia niniejszej Umowy, ustalą sposób komunikowania się między Wykonawcą, Inspektorem Nadzoru i Zamawiającym.
6. Strony dopuszczają możliwość stosowania elektronicznego obiegu dokumentów.
7. Zamawiający, w terminie 7 dni od zawarcia niniejszej Umowy, przekaze Wykonawcy wzory wszystkich formularzy niezbędnych do realizacji niniejszej Umowy.
8. Wykonawca, Inspektor Nadzoru i upoważnieni przedstawiciele Zamawiającego dokonują niezbędnych wpisów w wewnętrznym dzienniku budowy.

§ 6

Ubezpieczenie OC Wykonawcy

1. Wykonawca zapewni na własny koszt i utrzyma przez cały okres obowiązywania umowy, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności na kwotę nie mniejszą niż wartość niniejszej umowy, określonej w § 9 ust. 2.
2. Wykonawca w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia podpisania niniejszej umowy przedłoży Zamawiającemu potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię polisy lub innego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia wraz z dowodami opłacenia składki oraz aktualnymi warunkami ogólnymi wydanymi przez ubezpieczyciela.
3. W przypadku rozłożenia zapłaty składki na raty Wykonawca zobowiązany jest do przedkładania bez wezwania Zamawiającego dowodów opłaty kolejnych rat w terminie 7 dni od daty ich wymagalności, jak również potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii polisy lub innego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia za kolejny okres ubezpieczenia.
4. Jeżeli Wykonawca nie utrzyma w mocy zawartych umów ubezpieczenia lub nie przedstawi w wymaganym terminie dowodu zapłaty składek, Zamawiający będzie upoważniony do zawarcia, na koszt Wykonawcy, stosownego ubezpieczenia wraz z możliwością potrącenia poniesionych z tego tytułu wydatków z wynagrodzenia (ceny) Wykonawcy, przysługującego na podstawie niniejszej Umowy lub z ustanowionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, na co Wykonawca niniejszym wyraża zgodę.
5. Postanowienia niniejszego paragrafu nie umniejszają obowiązków i odpowiedzialności Wykonawcy wynikającej z umowy lub ogólnie obowiązującego prawa.
6. Umowa ubezpieczenia zapewnia wypłatę odszkodowania płatnego w walucie polskiej,

- w kwotach koniecznych dla naprawienia poniesionej szkody.
7. Żadne zmiany warunków ubezpieczenia nie zostaną dokonane bez pisemnej zgody Zamawiającego.
  8. Wykonawca zobowiązuje się przestrzegać wszystkich warunków zawartych w umowie ubezpieczenia.

§ 7

Wynagrodzenie i warunki płatności

1. Strony ustalają, że obowiązującą formą wynagrodzenia z tytułu należytego i prawidłowego wykonania Przedmiotu Umowy, dotrzymania warunków gwarancji zgodnie z SIWZ oraz ofertą Wykonawcy, jest wynagrodzenie ryczałtowe, obejmujące wszelkie koszty związane z realizacją przedmiotu Umowy, w tym w szczególności koszty: wykonania Przedmiotu Umowy, koszty zakupionych materiałów, koszty robót przygotowawczych, porządkowych, utrzymania terenu i zaplecza budowy, zabezpieczenia majątku i bezpieczeństwa na terenie budowy, naprawy ewentualnych szkód na terenie budowy spowodowanych przez Wykonawcę w trakcie realizacji Przedmiotu Umowy, ubezpieczenia budowy, sporządzenie planu BIOZ, koszty wykonania wszelkich badań laboratoryjnych, koszty wszelkich przeglądów, serwisów, napraw dla wykonanych i zamontowanych urządzeń, koszty wykonania wszelkich prób, badań, odbiorów i formalności urzędowych.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, wyraża się kwotą netto: ..... zł + należny podatek VAT (słownie:...../100+ należny podatek VAT)
kwotą brutto łącznie z podatkiem VAT ..... zł
(słownie: ...../100)
3. Niedoścadowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu jakiegokolwiek części Przedmiotu Umowy przez Wykonawcę nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia ryczałtowego określonego w ust. 1 i 2.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu, zawiera wszystkie koszty wynikające z SIWZ, dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.
5. Wynagrodzenie Wykonawcy nie podlega waloryzacji.
6. Ustalenie wysokości wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku wystąpienia robót zaniechanych, zamiennych lub dodatkowych nastąpi na podstawie zapisów § 16 Umowy.
7. W przypadku konieczności przerwania robót lub ograniczenia zakresu rzeczowego Przedmiotu Umowy, Wykonawca nie będzie dochodził roszczeń z tego tytułu, z zastrzeżeniem, że w tym przypadku Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie za roboty faktycznie wykonane oraz koszty robót zabezpieczających, o ile zostaną potwierdzone w protokole inwentaryzacji. W tym celu Zamawiający sporządzi z udziałem Wykonawcy protokół inwentaryzacji, na dzień przerwania robót, a Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie uzgodnionym przez strony. Wynagrodzenie za wykonanie ewentualnych robót zabezpieczających zostanie ustalone w kosztorysach sporządzonych metodą szczegółową. Tak sporządzony kosztorys po uprzednim jego sprawdzeniu i zatwierdzeniu przez Zamawiającego, będzie stanowił podstawę ustalenia wynagrodzenia Wykonawcy.

§ 8

Rozliczenie przedmiotu umowy

1. Strony postanawiają, że rozliczenie za przedmiot Umowy odbędzie się fakturą końcową po odbiorze końcowym Przedmiotu Umowy na podstawie podpisanego protokołu odbioru końcowego Przedmiotu Umowy.
2. Wynagrodzenie będzie płatne na rachunek bankowy wskazany przez Wykonawcę na fakturze w terminie nie dłuższym niż 30 dni od przedstawienia Zamawiającemu przez Wykonawcę prawidłowo wystawione faktury wraz z załącznikami. Płatności będą dokonywane w PLN.
3. Za dzień zapłaty uznaje się dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.

§ 9

Odbiory

1. W trakcie realizacji Przedmiotu Umowy Inspektor Nadzoru, jako przedstawiciel Zamawiającego będzie dokonywać następujących odbiorów:
  - a) odbiorów robót zanikających lub ulegających zakryciu,
  - b) odbiorów częściowych robót,
  - c) odbioru końcowego robót,
2. Odbiory częściowe to odbiory, których procentowe zaawansowanie zostało potwierdzone przez Inspektora Nadzoru, dokonywane w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty.
3. W celu dokonania odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu Wykonawca powinien złożyć Inspektorowi Nadzoru pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną wniosek o gotowości do odbioru oraz dokonać stosownego wpisu do dziennika budowy.
4. Jeżeli do odbioru częściowego będą wymagane protokoły odbiorów technicznych, protokoły prób i badań, atesty na wbudowane materiały, certyfikaty, instrukcje Wykonawca zobowiązany jest do ich dostarczenia. Ponadto Wykonawca zobowiązany jest przekazać Inspektorowi Nadzoru wykaz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, którzy zrealizowali roboty budowlane będące przedmiotem odbioru. Datę odbioru ustala Inspektor Nadzoru.
5. O terminach odbioru Wykonawca ma obowiązek poinformowania Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, z których udziałem wykonał daną część Przedmiotu Umowy.
6. Odbioru końcowego dokonuje się protokolarnie po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na Przedmiot Umowy, na podstawie oświadczenia Kierownika Budowy oraz innych czynności przewidzianych przepisami ustawy Prawo budowlane, potwierdzonych przez Inspektora Nadzoru. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie z udziałem Inspektora Nadzoru, upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz w obecności Wykonawcy reprezentowanego przez co najmniej Kierownika Budowy, jak również w obecności przedstawicieli jednostek, których udział nakazują odrębne przepisy.
7. Wykonawca przeprowadza próby i sprawdzenia przed odbiorem przewidzianym w przepisach lub umowie. O terminie ich przeprowadzenia wykonawca zawiadamia Zamawiającego wpisem do dziennika budowy nie później niż na 5 dni przed terminem wyznaczonym do dokonania prób i sprawdzeń. Za wyniki prób i sprawdzeń ponosi odpowiedzialność Wykonawca. Wykonywane są one na jego koszt.

8. Do obowiązków Wykonawcy należy skompletowanie i przedstawienie Zamawiającemu dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu umowy.
9. Wykonawca najpóźniej w dniu zakończenia czynności odbioru końcowego jest obowiązany doręczyć odbierającemu instrukcję użytkowania i konserwacji maszyn i urządzeń dostarczonych przez Wykonawcę, jeżeli ich producent jest obowiązany do dostarczenia takiej instrukcji. W razie wprowadzenia przez Wykonawcę, za zgodą Zamawiającego przewidzianą w Umowie, zamiennych rozwiązań lub wyposażenia w trakcie realizacji obiektów, Wykonawca jest obowiązany również doręczyć odbierającemu instrukcję użytkowania i konserwacji zamiennych materiałów i urządzeń. Jeżeli Wykonawca nie dostarczył instrukcji, odpowiada za szkody wynikłe w następstwie użytkowania i konserwacji obiektu lub maszyn i urządzeń.
10. Zakończenie wszystkich robót i przeprowadzenie z wynikiem pozytywnym prób i sprawdzeń Kierownik Budowy stwierdza wpisem do dziennika budowy. Potwierdzenia zgodności wpisu ze stanem faktycznym przez inspektora nadzoru lub brak ustosunkowania się do wpisu w ciągu 5 dni oznacza osiągnięcie gotowości do odbioru końcowego z dniem wpisu do dziennika budowy. O osiągnięciu gotowości do odbioru końcowego Wykonawca jest obowiązany zawiadomić na piśmie Zamawiającego.
11. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że podmiot nie osiągnął gotowości do odbioru z powodu niezakończenia robót lub nieprzeprowadzenia wszystkich prób, Zamawiający może odmówić odbioru końcowego, a jego kosztami obciążyć Wykonawcę.
12. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostaną stwierdzone wady:
  - a) nadające się do usunięcia – Zamawiający może odmówić odbioru końcowego do czasu usunięcia wad,
  - b) nienadające się do usunięcia – Zamawiający wykonuje uprawnienia określone w § 15 ust. 12 Umowy.
13. W razie odmowy przez Zamawiającego odbioru końcowego z przyczyn, o których mowa w ust.11 lub 12 pkt 1), nowy termin osiągnięcia gotowości przedmiotu do odbioru końcowego ustala się zgodnie z ust. 6.
14. Z czynności odbioru końcowego sporządza się protokół, który powinien zawierać ustalenia poczynione w toku odbioru, a w szczególności:
  - a) oznaczenie miejsca sporządzenia protokołu,
  - b) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności odbioru,
  - c) oznaczenie osób uczestniczących w odbiorze i charakteru, w jakim uczestniczą w tej czynności,
  - d) wykaz dokumentów przygotowanych przez Wykonawcę i dokumentów przekazanych Zamawiającemu przy odbiorze,
  - e) wynik dokonanego sprawdzenia ilości i jakości robót podlegających odbiorowi, a w szczególności zgodności ich wykonania z umową, dokumentacją projektową, zasadami wiedzy technicznej i przepisami techniczno – budowlanymi,
  - f) wykaz ujawnionych wad,
  - g) oświadczenia Zamawiającego co do przyjęcia lub odmowy przyjęcia oddanego przez Wykonawcę przedmiotu umowy, co do terminu usunięcia ujawnionych wad, co do obniżenia wynagrodzenia Wykonawcy za wady, które Zamawiający uznał za nienadające się do usunięcia lub co do powtórnego wykonania robót,
  - h) oświadczenia i wyjaśnienia Wykonawcy i osób uczestniczących w odbiorze końcowym,
  - i) podpisy przedstawicieli Zamawiającego, Wykonawcy i osób uczestniczących.
15. Protokół odbioru końcowego podpisany przez strony Zamawiający doręcza Wykonawcy w dniu zakończenia czynności odbioru końcowego. Dzień ten stanowi datę odbioru.

16. Przyjęcie przez Wykonawcę od Podwykonawcy robót wykonanych w obiektach (lub obiekcie), które będą w terminie późniejszym przedmiotem odbioru końcowego między Zamawiającym i Wykonawcą, nie stanowi odbioru końcowego. Odbiór robót wykonanych przez Podwykonawcę w obiekcie następuje z chwilą odbioru końcowego tego obiektu przez Zamawiającego od Wykonawcy.
17. Protokół odbioru dotyczący zakresu robót oddanych przez Podwykonawców i przyjętych przez Wykonawcę stanowi dla Podwykonawcy podstawę do wystawienia faktury za te roboty i żądania zapłaty wynagrodzenia od Wykonawcy.
18. Obowiązek strzeżenia obiektu lub robót wykonanych przez Podwykonawców obciąża Wykonawcę od chwili przyjęcia robót od Podwykonawcy, lub od chwili przekazania ich pod nadzór Wykonawcy.
19. W przypadku oddania obiektu w dniu poprzedzającym dzień wolny od pracy Wykonawca ma obowiązek strzec obiektu w okresie dni wolnych od pracy – nieodpłatnie.

§ 10

Podwykonawcy

1. Wykonawca może powierzyć wykonanie części Przedmiotu Umowy Podwykonawcy na warunkach określonych w art. 647¹ Kodeksu cywilnego, Ustawie Prawo zamówień publicznych i w niniejszej Umowie.
2. W takim przypadku Wykonawca jest zobowiązany do zorganizowania, prowadzenia, nadzorowania i zabezpieczania oraz koordynacji prac realizowanych przez Podwykonawców. Zamawiającemu przysługuje prawo żądania od Wykonawcy zmiany Podwykonawcy, jeżeli ten realizuje roboty w sposób wadliwy, niezgodny z postanowieniami Umowy i przepisami obowiązującego prawa.
4. Wykonanie części Przedmiotu Umowy przez Podwykonawców nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności i zobowiązań wynikających z postanowień Umowy.
5. Termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy lub Podwykonawcy faktury, lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy roboty budowlanej, dostawy lub usługi.
6. Zamawiający zastrzega sobie prawo żądania usunięcia z terenu budowy każdego z pracowników Wykonawcy lub Podwykonawców, którzy przez swoje zachowanie lub jakość wykonanej pracy dali powód do uzasadnionych skarg.

§ 11

Płatności bezpośrednie

1. Zamawiający dokonuje bezpośrednio zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez Zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub który zawarł przedłożoną Zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę zamówienia na roboty budowlane.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, uwzględniającą wezwanie Zamawiającego, o którym mowa w ust. 4.
3. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenia, bez odsetek i innych należności ubocznych, należnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy.
4. Przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty Zamawiający wezwie Wykonawcę do zgłoszenia w formie pisemnej uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy. Zamawiający informuje o terminie zgłaszania uwag, nie krótszym niż 3 dni od dnia doręczenia tej informacji. Brak przedłożenia uwag w wyznaczonym terminie traktowany będzie jako akceptacja zasadności danej płatności na rzecz Podwykonawcy.
5. W przypadku zgłoszenia we wskazanym terminie uwag, o których mowa w ustępie poprzedzającym, Zamawiający może:
  - a) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty
  - b) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości Zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy,
  - c) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
6. W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty Podwykonawcy, Zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
7. Najpóźniej w dniu przekazania Zamawiającemu pisemnego wniosku o dokonanie odbioru końcowego robót, Wykonawca przedstawi oświadczenie, w którym:
  - a) wymienia zaległości w wypłacie wynagrodzenia na rzecz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców i określa przyczyny ich powstania,
  - b) wymienia kwoty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom, ale jeszcze niewymagalnego wraz z terminami wymagalności,
  - c) określa kwoty wynagrodzenia zatrzymanego Podwykonawcom na okres rękojmi lub gwarancji wraz z terminami ich wymagalności.
8. W przypadkach istnienia kwot określonych w ust. 7 rozliczenie końcowe (w części odpowiadającej powyższym kwotom) ulega zawieszeniu do czasu uregulowania wszelkich należności w stosunku do Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców z tytułu wypłaty wynagrodzeń, nie dłużej jednak niż na okres 30 dni. W przypadku wątpliwości Zamawiający może żądać dowodów potwierdzających oświadczenie Wykonawcy, w określonej przez siebie formie. Powyższe nie uchybia uprawnieniom Zamawiającego określonym w art. 143c ustawy Prawo zamówień publicznych.

§ 12

Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Ustala się zabezpieczenie należytego wykonania Umowy w łącznej wysokości **10%** wynagrodzenia brutto określonego w § 7 ust. 2 Umowy tj. kwotą: ..... zł
(słownie: ...../100).

2. Strony potwierdzają, iż Wykonawca wniósł ustaloną w ust. 1 kwotę zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie .....
3. Zabezpieczenie wnosi się na cały okres realizacji zamówienia (z uwzględnieniem okresu rękojmi, którego bieg liczony jest od dnia następującego po dniu odbioru końcowego przedmiotu umowy).
4. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę. Niezależnie od postanowień § 14 (kary umowne) Umowy, Zamawiający jest upoważniony do potrącania z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy, należności na rzecz Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę.
5. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy będzie zwrócone Wykonawcy w terminach i wysokościach jak niżej:
  - a) 70% kwoty zabezpieczenia w terminie 30 dni od dnia wykonania Przedmiotu Umowy i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane,
  - b) 30% kwoty zabezpieczenia w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady.
6. Jeżeli zabezpieczenie należytego wykonania Umowy wniesiono w pieniądzu, Zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszonymi o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek Wykonawcy.
7. W sytuacji, gdy wystąpi konieczność przedłużenia terminu realizacji Umowy w stosunku do terminu określonego w § 2 ust. 1 Umowy, Wykonawca przed zawarciem aneksu do Umowy, zobowiązany jest do przedłużenia terminu ważności wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania Umowy albo, jeśli nie jest to możliwe, do wniesienia nowego zabezpieczenia, na warunkach zaakceptowanych przez Zamawiającego, na okres wynikający z aneksu do Umowy.
8. W trakcie realizacji Umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 1 Ustawy. Zmiana formy zabezpieczenia musi być dokonana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmiany jego wysokości.

§ 13 Gwarancja i rękojnia

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu na Przedmiot Umowy gwarancji na okres ..... **miesiący**, na warunkach określonych w niniejszym paragrafie.
2. Strony rozszerzają okres rękojmi na przedmiot Umowy, który równy będzie okresowi gwarancji i wynosić będzie ..... miesiący.
3. Bieg terminu gwarancji oraz rękojmi rozpoczyna się w dniu następnym, licząc od daty podpisania protokołu odbioru końcowego.
4. Wykonawca zapewnia, że w okresie gwarancyjnym Przedmiot Umowy, zarówno jako skończona całość technologiczno-użytkowa, jak i każda część i urządzenie z osobna, będzie wolna od jakichkolwiek wad i będzie funkcjonować w sposób zapewniający prawidłowe i bezpieczne użytkowanie.
5. Przeglądy gwarancyjne odbywać się będą z częstotliwością co 12 miesięcy, przy czym o ich terminie informować będzie Zamawiający z wyprzedzeniem przynajmniej dwutygodniowym. Wykonawca zobowiązany jest uczestniczyć w każdym przeglądzie gwarancyjnym.

6. W zakresie wad lub usterek stwierdzonych i usuniętych w okresie gwarancji i rękojmi objętych wykazem sporządzonym przez Zamawiającego, okres gwarancji i rękojmi liczony jest zgodnie z zasadami określonymi ust. 2 i 3. Wykaz robót (elementów) objętych nową gwarancją i rękojmią zostaje sporządzony w dniu protokolarnego stwierdzenia usunięcia wad lub usterek i stanowi załącznik do przedmiotowego protokołu.
7. Wykonawca zobowiązany jest usunąć wady lub usterek w terminie ustalonym przez Zamawiającego z uwzględnieniem obiektywnych możliwości czasu ich usunięcia w tym technologicznych. Wady lub usterek wykryte we własnym zakresie przez Wykonawcę winny być usunięte niezwłocznie.
8. Koszty usunięcia wad lub usterek ponosi Wykonawca. Jeżeli dla ustalenia zaistnienia wad niezbędne jest dokonanie prób, badań, odkryć lub ekspertyz, to Zamawiający ma prawo polecić Wykonawcy dokonanie tych czynności na jego koszt.
9. Zamawiający może zlecić usunięcie wad lub usterek osobie trzeciej, jeżeli Wykonawca nie usunie wad lub usterek w terminie ustalonym przez Zamawiającego. Koszt i ryzyko usunięcia wad lub usterek przez osobę trzecią ponosi Wykonawca. Wykonanie zastępcze nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku zapłaty kary umownej, którą Zamawiający naliczy od dnia następnego wyznaczonego na usunięcie wad do dnia ich usunięcia.
10. Usunięcie wad uważa się za skuteczne z chwilą podpisania przez obie strony protokołu odbioru prac z usuwania wad.
11. Wykonawca nie może odmówić usunięcia wad bez względu na wysokość związanych z tym kosztów. Jeżeli koszt usunięcia wad byłby niewspółmierny do efektów uzyskanych w następstwie usunięcia wad, poczytuje się, że wady nie nadają się do usunięcia. W takim przypadku stosuje się zapis ust. 12.
12. W razie stwierdzenia w toku czynności odbioru końcowego lub w okresie rękojmi wad nienadających się do usunięcia Zamawiający może:
  - a) jeżeli wady umożliwiają użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem – obniżyć wynagrodzenie za ten przedmiot odpowiednio do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i technicznej;
  - b) jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem:
    - odstąpić od umowy, zawiadamiając o tym właściwe organy nadzoru i inspekcji,
    - żądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi, zachowując prawo domagania się od wykonawcy naprawienia szkody wynikłej z opóźnienia.
13. W razie odebrania przedmiotu umowy z zastrzeżeniem stwierdzonych przy odbiorze końcowym wad nadających się do usunięcia lub stwierdzenia takich wad w okresie rękojmi Zamawiający może:
  - a) żądać usunięcia wad, wyznaczając wykonawcy odpowiedni termin,
  - b) obniżyć wynagrodzenie wykonawcy za ten przedmiot odpowiednio do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i technicznej,
  - c) skorzystać z możliwości zastosowania postanowień pkt. a) i b) łącznie.
14. Po upływie okresu gwarancji Zamawiający dokona odbioru ostatecznego, w terminie przez niego wskazanym, jednakże nie dłuższym niż 14 dni od upływu terminu gwarancji.

§ 14

Kary umowne

1. Strony ustanawiają w umowie odpowiedzialność w formie kar umownych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy w przypadkach przewidzianych w ust. 2.
2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną:
  - a) za przekroczenie terminów wykonania Przedmiotu umowy, o których mowa w § 2 ust. 1 z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy – w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego określonego w § 7 ust. 2, za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminu określonego w § 2 ust. 1,
  - b) za nie przejęcie od Zamawiającego terenu budowy w terminie, o którym mowa w § 2 ust. 3 lub nierozpoczęcie Robót w terminie, o którym mowa w § 2 ust. 4 z przyczyn nieleżących po stronie Zamawiającego – w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego określonego w § 7 ust. 2, za każdy dzień opóźnienia
  - c) za opóźnienie w usunięciu wad lub usterek stwierdzonych podczas odbioru końcowego, lub w okresie gwarancji i rękojmi za wady, powstałe z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy – w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego określonego w § 7 ust. 2, za każdy dzień opóźnienia, liczony od dnia wyznaczonego przez Zamawiającego na usunięcie wad lub usterek,
  - d) w przypadku odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania przez Wykonawcę lub Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, w szczególności z powodu naruszenia przez Wykonawcę warunków Umowy, Wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości 20% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 7 ust. 2 Umowy,
  - e) za naruszenia postanowień § 4 ust. 2 lit. e) i f) – w wysokości 100 zł za każdy ujawniony przypadek.
3. Maksymalną łączną wysokość kar umownych Strony ustalają na kwotę 30% wynagrodzenia brutto.
4. Kary określone w ust. 2 pkt 1-5 nalicza się niezależnie.
5. Zapłata kar umownych i odszkodowania nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku zakończenia robót i z żadnych innych zobowiązań wynikających z postanowień Umowy.
6. Termin zapłaty kary umownej wynosi 5 dni od dnia doręczenia Stronie wezwania do zapłaty z zastrzeżeniem ust. 5. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia.
7. Kary umowne będą potrącane z wynagrodzenia należnego Wykonawcy lub zabezpieczenia należytego wykonania Umowy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
8. Strony zastrzegają sobie prawo do odszkodowania uzupełniającego zgodnie z zasadami ogólnymi Kodeksu cywilnego, przenoszącego wysokość kar umownych do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

§ 15

Zmiany postanowień umowy

1. Wszelkie zmiany w umowie mogą być dokonane za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie pod rygorem nieważności takich zmian i będą one dopuszczalne wyłącznie w granicach unormowania art.144 ustawy Prawo zamówień publicznych.
2. Zamawiający dopuszcza możliwość zmiany ustaleń w umowie w następujących przypadkach:
  - a) przedłużenia terminu wykonania umowy o czas niezbędny na dokonanie zmian

w dokumentacji projektowej oraz w przypadku zaistnienia takiej konieczności o czas niezbędny dla dostosowania się Wykonawcy do takiej zmiany,

- b) przedłużenia terminu wykonania umowy o czas niezbędny do wykonania robót zamiennych lub dodatkowych,
  - c) przedłużenia terminu spowodowanego oczekiwaniem na decyzję organów administracji publicznej lub inne podmioty właściwe do wydania koniecznych decyzji, zezwoleń, uzgodnień, opinii, stanowisk itp. niezbędnych do prawidłowej realizacji wykonywanych robót, na które nie ma wpływu Wykonawca,
  - d) przedłużenia terminu wykonania umowy o czas niezbędny na poprawę warunków wykonywania robót zagrażających bezpieczeństwu życia, zdrowia i mienia,
  - e) przedłużenia terminu wykonania umowy w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych warunków geologicznych, hydrogeologicznych, wykopalisk lub koniecznych badań archeologicznych, wyjątkowo niekorzystnych warunków klimatycznych, a także innych przeszkód lub skażeń uniemożliwiających kontynuowanie robót,
  - f) przedłużenia terminu wykonania umowy w związku z koniecznością zmiany technologii wykonania robót na wniosek Wykonawcy lub Zamawiającego, pod warunkiem, że zmiana ta będzie korzystna dla Zamawiającego,
  - g) przedłużenia terminu wykonania umowy związane ze zmianą jakości lub innych parametrów charakterystycznych dla objętego proponowaną zmianą elementu robót budowlanych,
  - h) przedłużenia terminu wykonania umowy związane z aktualizacją rozwiązań projektowych, w szczególności z uwagi na postęp technologiczny,
  - i) przedłużenia terminu wykonania umowy w związku ze zmianą parametrów urządzeń lub wyposażenia, z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, pod warunkiem, że zmiana ta będzie korzystna dla Zamawiającego,
  - j) zmiany podwykonawcy robót,
  - k) zmiany osób wykonawcy pełniących samodzielne funkcje techniczne osobami o uprawnieniach zgodnych z wymogami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia,
  - l) zmiany wynagrodzenia wynikającej ze zmiany stawki podatku od towarów i usług,
  - m) zakresu Przedmiotu Umowy i wysokości wynagrodzenia w wyniku konieczności wykonania robót zamiennych lub dodatkowych albo odstąpienia od realizacji części robót (roboty zaniechane), na warunkach określonych w § 16 Umowy.
3. Zmiany, o których mowa w ust. 2 mogą zostać dokonane, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z niżej wymienionych okoliczności i jest ona uzasadniona pod warunkiem, że zmiany te w konkretnym przypadku nie będą prowadziły do naruszenia art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych:
- a) koniecznością dokonania zmian dokumentacji projektowej wynikającą z sytuacji zaistnienia obiektywnej niemożności wykonania robót na podstawie dokumentacji projektowej, spowodowaną warunkami terenowymi, geologicznymi, hydrogeologicznymi, istniejącymi na placu budowy, bądź innymi wadami dokumentacji projektowej,
  - b) koniecznością uzyskania niezbędnych decyzji, zezwoleń, uzgodnień, opinii, stanowisk itp. w celu kontynuowania prawidłowej realizacji robót,
  - c) koniecznością podniesienia bezpieczeństwa wykonywanych robót,
  - d) zaistnieniem nieprzewidzianych warunków geologicznych, hydrogeologicznych, wykopalisk, wyjątkowo niekorzystnych warunków klimatycznych, a także innych przeszkód lub skażeń uniemożliwiających kontynuowanie robót,
  - e) zmianą obowiązujących przepisów prawa,
  - f) obniżeniem kosztu wykonania robót lub eksploatacji (użytkowania) obiektu budowlanego,

- g) poprawą wartości lub podniesieniem sprawności ukończonych robót budowlanych,
  - h) podniesieniem wydajności urządzeń,
  - i) podniesieniem bezpieczeństwa wykonywanych robót lub usprawnieniem procesu budowy,
  - j) usprawnieniem w trakcie użytkowania obiektu budowlanego,
  - k) zaprzestaniem produkcji urządzeń lub wyposażenia o przewidzianych w dokumentacji parametrach przed zakończeniem realizacji umowy,
  - l) śmiercią, chorobą lub innym zdarzeniem losowym,
  - m) niewywiązywaniem się personelu Wykonawcy z obowiązków wynikających z Umowy lub jeżeli zmiana personelu stanie się konieczna z jakichkolwiek innych przyczyn niezależnych od Wykonawcy,
  - n) opóźnieniem, utrudnieniem, zawieszeniem robót lub przeszkodami spowodowanymi przez Zamawiającego, lub dającymi się przypisać Zamawiającemu, personelowi Zamawiającego lub innemu Wykonawcy zatrudnionemu przez Zamawiającego na terenie budowy,
  - o) siłą wyższą.
4. Jeżeli zmiana, o której mowa w ust. 2 wymaga zmiany dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, strona inicjująca zmianę przedstawia zmiany w projekcie lub projekt zamienny zawierający opis proponowanych zmian wraz z informacją o konieczności (lub braku konieczności) zmiany pozwolenia na budowę, oraz przedmiar robót i niezbędne rysunki. Projekt taki wymaga akceptacji nadzoru autorskiego i zatwierdzenia do realizacji przez Zamawiającego.

§ 16

Roboty zamienne, zaniechane i dodatkowe

1. Wszelkie roboty oraz koszty nieujęte w Przedmiocie Umowy określonym w dokumentach: SIWZ, projektach budowlanych i wykonawczych, STWiOR, odpowiedziach na składane pytania w trakcie procedury postępowania o zamówienie publiczne oraz innych zapisów Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (tzw. roboty dodatkowe), a także roboty, o których mowa w ust. 5 i 7 niniejszego paragrafu, a konieczne do wykonania i oddania do użytkowania Przedmiotu Umowy mogą być wykonane lub zaniechane na podstawie protokołów konieczności potwierdzonych przez Inspektora Nadzoru i projektanta – o ile zachodzi taka konieczność i zatwierdzonych przez Zamawiającego. Bez zatwierdzenia przez Zamawiającego protokołów konieczności Wykonawca nie może rozpocząć wykonywania ww. robót lub rezygnować z wykonania robót zaniechanych.
2. Zamawiający dopuszcza możliwość wystąpienia w trakcie realizacji przedmiotu umowy konieczności wykonania robót zamiennych w stosunku do przewidzianych dokumentacją projektową oraz robót dodatkowych, o których mowa w ust. 6 niniejszego paragrafu, w sytuacji, gdy wykonanie tych robót będzie niezbędne do prawidłowego, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru robót przepisami, wykonania przedmiotu umowy. Wycena robót zamiennych oraz robót dodatkowych nastąpi na podstawie tych samych składników, co wycena robót podstawowych, na zasadach określonych w ust. 5 i 6.
3. Przewiduje się możliwość ograniczenia zakresu rzeczowego Przedmiotu Umowy, w sytuacji, gdy wykonanie danych robót będzie zbędne do prawidłowego, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru robót przepisami, wykonania Przedmiotu Umowy (roboty zaniechane).

4. Rozliczanie robót dodatkowych, zamiennych lub zaniechanych odbywać się będzie fakturą końcową.
5. Rozliczanie robót zamiennych w stosunku do przewidzianych dokumentacją projektową odbywać się będzie na podstawie następujących założeń:
  - a) należy wyliczyć cenę roboty, która miała być pierwotnie wykonana,
  - b) należy wyliczyć cenę roboty zamiennej,
  - c) należy wyliczyć różnicę pomiędzy tymi cenami,
  - d) wyliczeń w/w cen należy dokonać na podstawie następujących założeń:
    - ceny jednostkowe robót należy przyjąć z kosztorysu szczegółowego przedstawionego przez Wykonawcę zgodnie z § 2 ust. 3 Umowy, a w przypadku gdy nie ma możliwości takiego rozliczenia, należy wyliczyć ceny jednostkowe na podstawie następujących założeń: ceny czynników produkcji (R,M,S, Ko, Kz) zostaną przyjęte z kosztorysu szczegółowego przedstawionego przez Wykonawcę § 2 ust. 3 Umowy,
    - w przypadku gdy nie będzie możliwości rozliczenia robót na podstawie ceny czynników produkcji przyjęte z kosztorysu szczegółowego przedstawionego przez Wykonawcę zgodnie z § 2 ust. 3 Umowy, brakujące ceny czynników produkcji zostaną przyjęte z zeszytów SEKOCENBUD na poziomie kwartału poprzedzającego wykonanie robót.
    - podstawą do określenia nakładów rzeczowych będą normy zawarte w kosztorysie szczegółowym przedstawionym przez Wykonawcę zgodnie z § 2 ust. 3 Umowy, a w przypadku ich braku – odpowiednie pozycje: kolejno wg ważności stosowania: KNR, KNNR, wycena indywidualna Wykonawcy podlega zatwierdzeniu przez Zamawiającego.
6. Rozliczanie robót dodatkowych odbywać się będzie na podstawie następujących założeń:
  - a) ceny jednostkowe robót będą przyjmowane z kosztorysu szczegółowego przedstawionego przez Wykonawcę zgodnie z § 2 ust. 3 Umowy, a ilości wykonanych robót na podstawie wykonanego obmiaru i akceptowane przez inspektora nadzoru inwestorskiego danej branży,
  - b) w przypadku gdy wystąpią roboty, na które nie określono w kosztorysie szczegółowym przedstawionym przez Wykonawcę zgodnie z § 2 ust. 3 Umowy cen jednostkowych, roboty te rozliczone będą na podstawie kosztorysów przygotowanych przez Wykonawcę, a zatwierdzonych przez Inspektora Nadzoru i Zamawiającego. Kosztorysy te będą opracowane na podstawie założeń przywołanych w ust. 5 pkt 4) niniejszego paragrafu.
7. Rozliczenie wartości robót zaniechanych odbywać się będzie na zasadach opisanych w ust. 5 pkt 1) i 4).
8. Zmiana wysokości wynagrodzenia wymaga zmiany Umowy w drodze pisemnego aneksu pod rygorem nieważności.

§ 17

Odstąpienie od Umowy

1. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy może nastąpić, poza przypadkami określonymi w art. 635, 636 i 644 Kodeksu cywilnego oraz art. 143c ust. 7 Ustawy Prawo zamówień publicznych, gdy Wykonawca:
  - a) bez uzasadnionego powodu zaprzestał realizacji robót, tj. w sposób nieprzerwany nie realizuje ich przez okres co najmniej 14 dni,
  - b) bez uzasadnionego powodu, w przypadku wstrzymania realizacji robót przez Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego, nie podjął ich w ciągu 7 dni od chwili otrzymania decyzji o wznowieniu realizacji robót,

- c) w następujących przypadkach:
- gdy w stosunku do Wykonawcy zostanie wszczęte postępowanie upadłościowe lub jeżeli sąd odmówi ogłoszenia upadłości z uwagi na niewystarczające aktywa na prowadzenie upadłości, lub jeżeli Wykonawca zawrze z wierzycielami układ powodujący zagrożenie dla realizacji Umowy, lub nastąpi likwidacja przedsiębiorstwa Wykonawcy, lub jeżeli w wyniku wszczętego postępowania egzekucyjnego nastąpi zajęcie majątku Wykonawcy, lub jego znacznej części;
  - gdy Wykonawca postawiony zostanie w stan likwidacji, za wyjątkiem połączenia lub reorganizacji;
  - zajęcia przez uprawnione organy majątku Wykonawcy lub jego utraty w inny sposób, skutkujące uniemożliwieniem wykonania przedmiotu Umowy.
2. Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o okolicznościach stanowiących podstawę odstąpienia.
  3. Niezależnie od wystąpienia przypadków, o których mowa w ust. 1 Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o wystąpieniu istotnych zmian okoliczności powodujących, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub dalsze wykonywanie umowy może zagrozić istotnemu interesowi bezpieczeństwa państwa, lub bezpieczeństwu publicznemu.
  4. Jeżeli Zamawiający odstąpi od Umowy, Wykonawca powinien natychmiast wstrzymać roboty, na koszt własny zabezpieczyć teren budowy oraz opuścić teren budowy w możliwie najkrótszym terminie, nieprzekraczającym 5 dni od daty powiadomienia o odstąpieniu od Umowy przez Zamawiającego.
  5. W przypadku odstąpienia od Umowy Wykonawcę oraz Zamawiającego obciążają następujące obowiązki szczegółowe:
    - a) w terminie do 21 dni od daty odstąpienia od Umowy Zamawiający z udziałem Wykonawcy sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji robót w toku, według stanu na dzień odstąpienia,
    - b) Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym na koszt tej strony, z której przyczyn nastąpiło odstąpienie od Umowy,
    - c) Wykonawca w terminie do 7 dni zgłosi Zamawiającemu do odbioru roboty przerwane oraz robót zabezpieczające.
  6. Zamawiający w razie odstąpienia od Umowy zobowiązany jest do:
    - a) dokonania odbioru robót przerwanych oraz zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia od Umowy,
    - b) przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy.
  7. Jeżeli Wykonawca nie wykona lub uchyla się od powierzonych mu czynności, w szczególności opisanych w ust. 4 i 5, Zamawiający wykona te czynności na koszt i ryzyko Wykonawcy.
  8. W przypadku odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy Zamawiający ma prawo do naliczenia kar umownych.
  9. Zamawiający może rozwiązać umowę w przypadku wystąpienia okoliczności określonych w art. 145a Ustawy Prawo zamówień publicznych.

§ 18
Cesja wierzytelności

1. Zamawiający zastrzega, że przelew wierzytelności nie może nastąpić bez jego zgody wyrażonej na piśmie pod rygorem nieważności.
2. W przypadku, gdy Wykonawcy występuje jako Konsorcjum, z wnioskiem o wyrażenie zgody na przelew jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy muszą wystąpić łącznie wszyscy członkowie Konsorcjum.

§ 19
Postanowienia końcowe

1. Strony zgodnie oświadczają, że dołożą wszelkich starań, aby ewentualne spory, jakie mogą powstać, podczas realizacji niniejszej Umowy były rozwiązywane polubownie.
2. Ewentualne spory wynikłe na tle realizacji Umowy rozstrzygać będzie sąd powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, Prawa budowlanego i Ustawy Prawo zamówień publicznych oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
4. Postanowienia Umowy są interpretowane na podstawie przepisów prawa polskiego.
5. Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z czego dwa otrzymuje Zamawiający, a jeden Wykonawca.

Zamawiający

Wykonawca

.....

.....